

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: **Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích**
Pedagogická fakulta

Jméno: **Bc. Alena JANEČKOVÁ**

Datum odevzdání posudku: **16. 8. 2018**

Obor: **ČJn-NJn-SZn**
vedoucí diplomové práce:
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.
oponent diplomové práce:
Mgr. Michal Havrda, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

MOTIVACE PŘÍJMENÍ V TÝNĚ NAD VLTAVOU

Diplomová práce Aleny Janečkové Tomkové navazuje na její bakalářskou práci a tematicky spadá do oboru antroponomastika. Materiálovým zdrojem pro obě práce se staly seznamy příjmení obyvatel Týna nad Vltavou, získané z webových stránek Českého statistického úřadu (2011), které jí poskytly tak velký počet příjmení, že v bakalářské práci popsala a rozebrala pouze příjmení z proprií, konkrétně z celých vlastních jmen osob a z hypokoristik. Tématem DP se stala příjmení deapelativní, která rozdělila do mnoha skupin podle různých kritérií. Teoretické a metodologické poznatky získala z bohaté onomastické literatury, měla možnost seznámit se i s řadou antroponomasticky zaměřených bakalářských a diplomových prací vzniklých na PF a FF Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

Návodem pro klasifikaci a výklad příjmení se staly práce Josefa Beneše, Dobravy Moldanové, Václava Matese, Miloslavy Knappové a Milana Majtána, případně dalších autorů, pracovala se slovníky (*Vokabulář webový*, *Etymologický slovník jazyka českého* apod.).

V teoretické části přiblížila obor onomastika, její předmět a cíle, vznik příjmení, historii a vývoj příjmení a objasnila základní termíny, s nimiž při analýze příjmení pracovala.

Ve stručné metodologické kapitole naznačuje způsob třídění příjmení, který využila ve výzkumné části DP. Inspirovala se klasifikací příjmení podle M. Knappové a roztrídila jména z hlediska tematického do 14 skupin, případně i podskupin. V této kapitole uvádí také užité zkratky jmen autorů výkladových slovníků příjmení. Kvůli přehlednosti by bylo vhodnější přiřadit je k abecednímu seznamu zkratk na s. 8.

Výzkumná část zahrnuje velké množství příjmení (1085), což potvrzují početné a pestré skupiny. Třídění takového množství jmen bylo velmi náročné, proto oceňuji píli, kterou při klasifikaci, popisu motivace a významu příjmení musela diplomantka vynaložit. Nejčastěji pracovala se slovníkem D. Moldanové, ale využívala, zejména u cizích příjmení i slovníky J. Beneše (*Německá příjmení u Čechů I, II*), M. Majtána pro slovenská příjmení, jiné výkladové slovníky slovenské a maďarské. U německých příjmení byla několikrát opomenuta citace, odkud byl výklad převzat, a to např. u příjmení *Fajmon* (s. 28), *Grill*, *Kryl* (s. 29, 31), *Herlík* (s. 30), dále pak na ss. 32, 36, 55 a jinde. Příjmení *Hatala* (s. 40) a *Badal* (s. 42) bych navrhovala přeradit do skupiny příjmení slovenských, *Németh* (s. 51) bych zařadila k maďarským příjmením. Do skupiny příjmení nářečního původu bych přiřadila ze s. 65 ještě *Kačur* (v šarišsko-zemplínském nářečí „kačer“), ze s. 82 *Žurek/Žůrek*.

Oceňuji, že diplomantka se pokusila vyčlenit skupinu příjmení nářečních a příjmení vzniklých ze staročeských apelativ se zastřenou motivací. Některá příjmení jsou typická pouze pro jihočeský kraj, jako např. *Pomije* (nejvíce výskytů v Českých Budějovicích) a *Dudlíček*, které je méně časté, ale z 22 výskytů v ČR se 13krát vyskytuje v Týně nad Vltavou.

Zkreslující dojem vyvolává ve výzkumné části konstatování na s. 27 a potom v závěru na s. 84, že nejpočetnější skupinou v souboru vltavotýnských příjmení jsou příjmení cizího původu (celkem 242). Zde diplomantka pominula fakt, že příjmení v ostatních méně početných tematických skupinách jsou všechna českého původu a dohromady by tedy počtem (843 jmen) onu skupinu cizích příjmení převýšila. Tím, že postavila všechny skupiny naroveň, zkřížila dvojí hledisko: národnostní, podle něhož soubor obsahuje česká příjmení rozptýlená v různých tematických skupinách, a příjmení cizího původu, tj. německá a jiná cizí, která dále do tematických skupin netřídila.

Práci chybí rejstřík, který by usnadnil hledání ve výkladovém textu a doplnil celkový přehled o bohatém a různorodém onomastickém materiálu. Bohužel, z časových důvodů nebyl vytvořen. Celkové úpravě textu by prospěla výraznější a pečlivější formální úprava. Bylo možné užít tučné písmo, nejednotné je i číslování kapitol a podkapitol. Nadpisy se mají vytvářet pomocí stylů, a to podle jejich úrovně. Občas jsou v textu pominuty hranice slov, viz zejména s. 84 a 85, na s. 84 je omylem uvedeno „příjmení vzniklá zvláštních jmen osob“ místo „z vlastních jmen osob.“

Vzhledem k mimořádně bohatému materiálu, k náročnosti a pracnosti třídění repertoáru příjmení hodnotím práci jako velmi dobrou. Diplomantka prokázala schopnost zpracovat materiál vynikající početně i rozmanitostí. Diplomová práce přispěla k vytvoření přesnější představy o nárůstu počtu obyvatel města Týn nad Vltavou v souvislosti s výstavbou elektrárny Temelín.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Klasifikace: **velmi dobře**

.....
podpis vedoucí diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 16. srpna 2018

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhovějí
---------------------	---------	-------------	-------	------------

*) Nehodící se škrtněte